

Filosofie Cultură Voluntariat

Noua Acropolă

O PRIVIRE FILOSOFICĂ ASUPRA LUMII

numărul 11, septembrie 2023

**Comoara noastră,
casa noastră**

de Carlos Adelantado Puchal

**A fost odată
un râu...**

de Jorge Ángel Livraga

Obiective de dezvoltare durabilă

Enigmatica lume a mayașilor

Valențele sacre ale apei

Filosofie
Cultură
Voluntariat

Lărgeste-ți orizonturile cunoașterii

Curs de filosofie aplicată

ETICĂ

Filosofia naturală • Ființa umană și Cosmosul • Înțelepciunea Indiei • Misterele Tibetului • Filosofia budistă • Confucius

SOCIOPOLITICĂ

Platon • Aristotel • Filosofia neoplatonică • Egiptul Antic • Stoicismul roman

FILOSOFIA ISTORIEI

Importanța transmiterii istoriei • Istorie și mitologie • Ciclurile istoriei • Libertate și destin

Foto: Matheus Frade, Unsplash

Coperta: Rohit Tandon & Mathew Schwartz, Unsplash

Dreapta: *Ushabti de lemn*, tezaurul faraonului Tutankhamon; Thesupermat, Wikimedia Commons

Noua Acropolă Arad

str. Ion Georgescu (Sebeșului) nr. 6, ap. 16, Arad

+40 744 781 989

na-arad@noua-acropola.ro

luni-vineri 18:00-21:00, sâmbătă 16:00-19:00

Noua Acropolă București

str. Atanasie Demostene nr. 7, sector 5, București

+40 31 405 2024, +40 723 332 633

na-bucuresti@noua-acropola.ro

luni-vineri 18:00-21:00

Noua Acropolă Cluj-Napoca

str. Horea nr. 10, ap. 9, Cluj-Napoca

+40 740 066 658

na-cluj@noua-acropola.ro

luni-vineri 18:00-21:00

Noua Acropolă Constanța

str. General Manu nr. 24, Constanța

+40 744 525 651, +40 341 730 383

na-constanta@noua-acropola.ro

luni-vineri 18:00-22:00, weekend 10:00-15:00

Noua Acropolă Iași

str. Nicolae Iorga nr. 51, sc. B, ap. 1, Iași

+40 741 394 303

na-iasi@noua-acropola.ro

luni-vineri 18:00-22:00

Noua Acropolă Oradea

str. Biczului nr. 1A, Oradea

+40 755 292 542

na-oradea@noua-acropola.ro

luni-vineri 18:00-22:00

Noua Acropolă Timișoara

str. Gheorghe Lazăr nr. 5, et. 2, ap. 17, Timișoara

+40 744 781 989

na-timisoara@noua-acropola.ro

luni-vineri 18:00-21:00, sâmbătă 16:00-19:00

- 4 In memoriam – Delia Steinberg Guzmán
- 5 A fost odată un râu...
- 6 Comoara noastră, casa noastră
- 8 Enigmatică lume a mayașilor
- 14 La Campanella
- 16 Valențele sacre ale apei
- 19 Simbolismul scarabeului
- 20 Ce putem învăța de la Natură?
- 24 Obiectivele de Dezvoltare Durabilă
- 26 Noua Acropolă din România – Contribuția la ODD
- 28 Originea denumirilor România și Valahia, între Orient și Occident
- 30 Thales din Milet

Editor **Noua Acropolă România**

Director **Ivo Ivanovici**

Redacție **Sonia Ivanovici
Corina Munteanu
Alexandra Stancu**

*Distribuție și
relații cu publicul* **Mihaela Brătuianu**

*Tehno-redactare și
grafică* **Florin Ganea
Dan Carp
Ernest Ștefan-Matyus
Paula Dron**

Adresă de contact na-bucuresti@noua-acropola.ro

Delia Steinberg Guzmán

(7 ianuarie 1943, Buenos Aires, Argentina –
15 august 2023, Palma de Mallorca, Spania)

Ivo Ivanovici

În urmă cu puțin peste o lună, la data de 15 august, a decedat în Palma de Mallorca prof. Delia Steinberg Guzmán, Directoarea Internațională a Organizației Internaționale Noua Acropolă în perioada 1991–2020 și după aceea Președintă Onorifică.

A avut o viață bogată: a susținut multe conferințe și cursuri, a scris și a publicat numeroase manuale, articole de presă și cărți, a condus un renumit concurs de pian destinat promovării tinerelor talente aflate la începutul carierei lor internaționale și, cel mai important pentru ea, a avut maeștri de la care a învățat toată viața și mii de discipoli din structurile Noii Acropole, răspândite în peste 50 de țări din lume.

A fost un filosof consecvent, adânc înrădăcinat în tradițiile gândirii universale și a insistat întotdeauna asupra

faptului că cea mai bună modalitate de transmitere a cunoașterii este prin propriul exemplu. Precum înțelepții din antichitate, s-a străduit să afirme importanța și valoarea filosofiei aplicate (în practica vieții). Și-a iubit maeștrii și discipolii și a fost iubită de toți cei care au cunoscut-o.

Începând cu anul 1990, activitatea Noii Acropole din România este indisolubil legată de prof. Steinberg, împreună cu care am trecut prin toate etapele „copilăriei”, „tineretii” și „maturității” școlii noastre. Pentru toate acestea, pentru oportunitatea de a putea trăi împreună și sub îndrumarea ei aventura unei școli de filosofie în manieră clasică, așa cum este Noua Acropolă, și pentru a ne exprima recunoștința, toți aceia care am cunoscut-o și ne-am considerat discipolii ei, îi transmitem simplu, oriunde s-ar afla: **vom continua!**

A fost odată un râu...

Jorge Ángel Livraga

O veche poveste orientală spune că a fost odată un râu domol, cu albia măloasă. În apele sale turburi înotau pești plumburii, ce își căutau hrana în nămol. Cum era puțin adânc, oamenii nu s-au gândit să facă punți de pe un mal pe altul, mulțumindu-se doar să arunce în el pietre mari, improvizând treceri abia umezite de apele lente. Animalele pădurii îl traversau direct prin vaduri mai puțin adânci, răscolind apele cu labele, iar pentru adăpat mergeau în altă parte, căci apele râului erau întunecate și urât mirositoare.

Dar Zeului Indra, cel atotvăzător, i s-a făcut milă de Spiritul râului, care se purta ca un neghiob, deși nu era, fiind amortit de inerție și comoditate, obișnuit de mult să-i fie călcat în picioare trupul umed și respingător ca o viperă moartă. De-a lungul timpului, râul se mulțumise cu albiile cele mai blânde și evitase pantele violente. Era mut și anost, iar frumoasele Ondine și Zânele de pe țărături nu se apropiau de el, nici măcar pentru a-și fabrica oglinzile lor magice în nopțile cu lună plină.

Unul dintre slujitorii lui Indra a uscat și a ridicat pământul din fața râului, trezindu-l și obligându-l să-și devieze cursul. Bătrânul râu, înspăimântat la început, a început să geamă, dar în curând a descoperit bucuria de a sări peste pietre și și-a deschis cu un strigăt drumul, culcând la pământ arbori, sărind în prăpastii și izbindu-se de stânci uriașe.

Foto: Pavol Svantner, Unsplash

Pe măsură ce se filtrau prin nisipuri și pietriș, apele sale deveneau limpezi. În albie se vedea acum adâncimea pietroasă, pe alocuri din metal, cu filoane strălucind în matcă, asemenea bicelor de foc ale lui Indra, aflat în fruntea luptătorilor Marut. Din adâncul râului, altădată întunecat și sumbru, se năștea acum spuma albă, deoarece albul apare prin luptă și purificare. Peștii irizați care îl populau urcau împotriva curentului, iar lagunele limpezi de pe malurile sale, săpate în stânci neobișnuite, aduceau la extaz elementalii apelor. Din reflectarea sclipitoare a stelelor, Nimfele își făceau piepteni magici, iar din ochiurile de apă adânci își scoteau oglinzile fermecate.

Oamenii nu-l mai călcau în picioare, ci ridicau peste el arcuri de triumf, pe care le numeau poduri. Animalele îl traversau înotând și, curate și strălucitoare, laudau puterea râului. La vărsare, când ajungea la mama sa Ganga, era primit cu urale de celelalte ape care le îmbrățișau pe ale sale, strigând de bucurie.

Și văzând toate acestea și multe alte lucruri pe care nu vi le-am povestit, Indra s-a gândit la oamenii care nu profită de oportunitățile lor și continuă să fie râuri domoale și măloase, lipsite de curaj și de glorie. Două lacrimi au căzut atunci pe chipul său fierbinte și astfel au apărut norii, iar întreaga natură s-a întunecat și a plâns nerozia oamenilor. ❄️

Foto: Jonathan Klok, Unsplash

Comoara noastră, casa noastră

Carlos Adelantado Puchal

Președinte al Organizației Internaționale
Noua Acropolă

Foto: Paul Talbot, Unsplash

Incă o dată în acest an, Organizația Internațională Noua Acropolă a continuat cu activitățile destinate să ofere o cale de dialog și deschidere cu privire la marile întrebări ale vieții.

Încă o dată, am intrat în contact cu mințile și inimile a zeci de mii de ființe umane care simt că pot beneficia puțin mai mult de marea experiență a vieții. Pentru că adevărul este că, fără a fi nevoiți să renunțăm la nimic, cu toții putem încorpora elemente noi, care dau un sens mai mare existenței și adaugă bogăție acesteia.

Putem descoperi comoara noastră interioară prin acțiuni de voluntariat care ne măresc forțele, căci nu există nimic mai revigorant și mai satisfăcător decât să ne folosim energia pentru a oferi ajutor celor care au cu adevărat nevoie de el.

Iar cultura, acel limbaj etic și estetic al fiecărei națiuni, care este în același timp atât intim cât și universal, ne poate spori comoara atunci când cultivăm toleranța și suntem capabili să înțelegem diferite alte forme de exprimare, care oglindesc complexitatea ființei umane.

Și să nu uităm de Filosofie, care uneori este mult iubită și alteori ignorată, dar la fel de necesară în vremea noastră ca în orice altă epocă din trecut. Comoara conținută în Filosofie este demonstrată prin libertatea incontestabilă a gândirii și prin capacitatea independentă de a depăși condiționările, pentru a extinde limitele conștiinței.

O conștiință individuală și liberă, care nu se teme să stabilească legături de responsabilitate cu Natura care ne înconjoară, din care facem inevitabil parte și care este manifestarea evidentă a vieții pe Pământ.

Din timpuri imemorabile, Filosofia ne-a învățat că relația vie dintre planetă și ființele umane este țesută de firele de necesitate care se împletesc în toate direcțiile. Suntem ca milioane de pasageri pe o navă spațială care călătorește prin spațiul infinit. Fiecare călător are propria viață, dar toți depindem în ultimă instanță de soarta mării structuri care ne poartă.

Din fericire, în ultima vreme, aprecierea umanității asupra planetei Pământ s-a îndreptat către formele de

interdependență mai bine acceptate la nivel global, în care primordială este nevoia unei relații care să ia în considerare latura calitativă, mai presus de cea cantitativă. Desigur, în ciuda numeroaselor eforturi pozitive făcute în această direcție, mai este un drum lung de parcurs.

Există însă idei care au prins deja rădăcini în imaginația colectivă și cotidiană, precum – printre altele – gestionarea resurselor naturale, utilizarea energiilor curate și regenerabile sau lupta pentru o societate într-un constant progres și dezvoltare.

Acestea sunt fără îndoială, obiective laudabile. Totuși, în Noua Acropolă susținem și o reevaluare a ființei umane în ansamblul ei, care include aspectele mai interne și mai elevate. Trebuie să avem grijă de casa noastră, de planetă și trebuie să avem grijă de speciile care o locuiesc, inclusiv de umanitate.

Astfel, stabilind o comparație cu cele trei idei expuse mai sus, proclamăm și în Noua Acropolă că este necesar să lucrăm în continuare pentru a realiza dezvoltarea constantă a fiecărui individ. Este calea lentă și sigură pentru ca întreaga umanitate să avanseze către niveluri mai înalte de demnitate și libertate.

În același mod, energia curată și regenerabilă, care este la îndemâna fiecărei ființe umane, stă în natura acțiunilor ghidate de intențiile sănătoase de a coopera cu ceilalți. Acest mod de a acționa poate deveni o reacție în lanț, care ne va ajuta să obținem beneficii, atât individuale cât și colective.

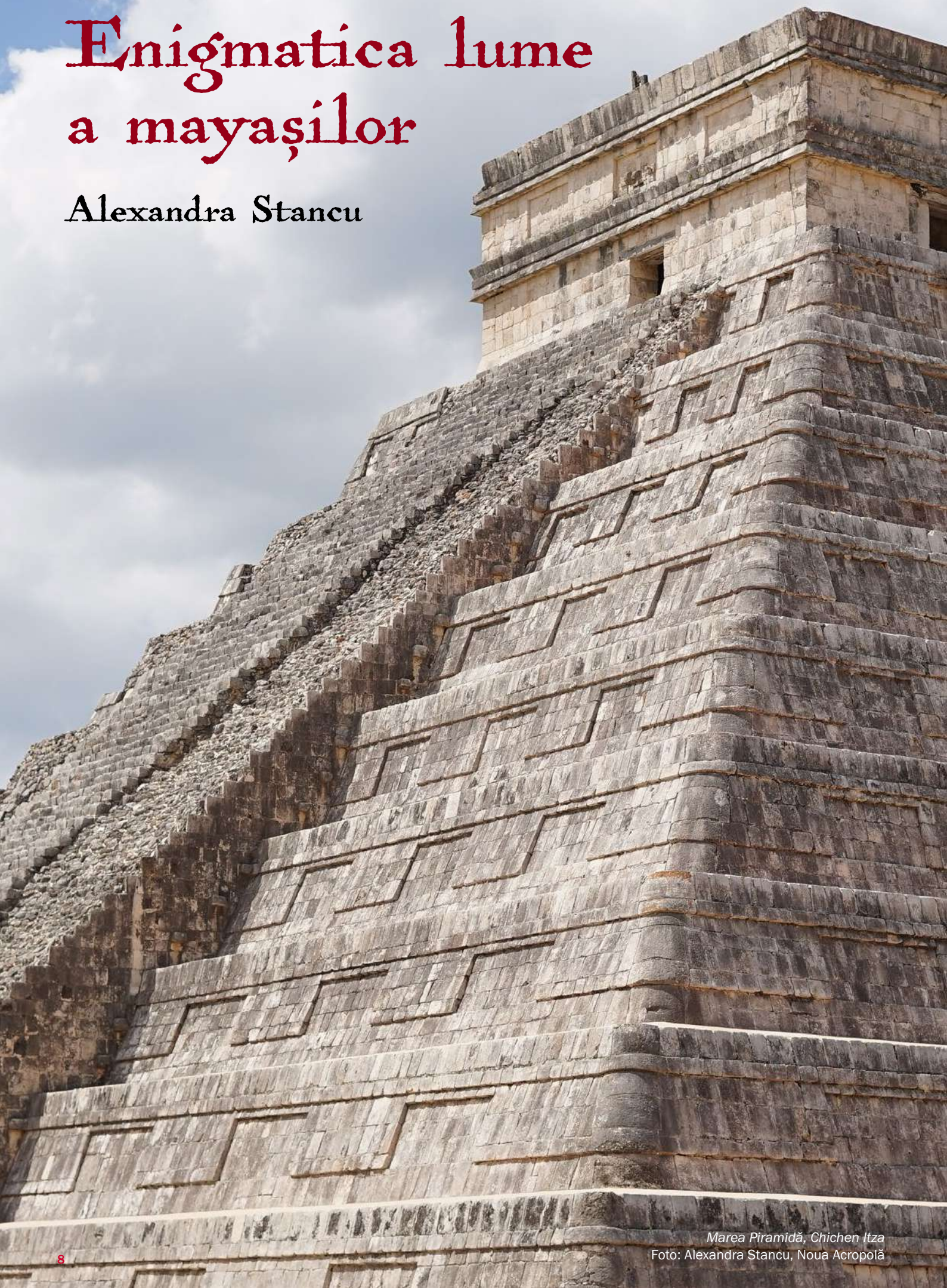
Și, în sfârșit, avem resursele naturale la care orice ființă umană poate avea acces: sunt propriile noastre forțe morale care ne însoțesc, care așteaptă să fie folosite. Pot părea mici, chiar neimportante, dar continuă să crească semnificativ pe măsură ce sunt canalizate în practica de zi cu zi.

Fiecare dintre noi ne putem îmbunătăți, și astfel ne putem îmbunătăți casa planetară. Este ceva ce îi datorăm vieții și generațiilor viitoare.

De aceea vorbim despre Filosofie în Acțiune, despre idei concretizate într-o multitudine de activități. ♪

Enigmatică lume a mayașilor

Alexandra Stancu

Marea Piramidă, Chichen Itza
Foto: Alexandra Stancu, Noua Acropolă

Peninsula Yucatan se află în sudul Mexicului și din ea mai fac parte Belize și nordul Guatemalei. Se spune că denumirea i-a fost dată de conchistadorii spanioli ajunși pe aceste meleaguri în secolul XVI, care, atunci când îi întrebau pe băștinași cum se numește acel loc, primeau răspunsul „yucatan” (ceea ce în limba locală însemna „nu te înțeleg”).

Aici a înflorit între anii 2000 î.Hr. și 1500 d.Hr., civilizația mayașă, pe care noi, cei de astăzi, nu o înțelegem pe deplin. Au rămas în urma ei ruinele a zeci de orașe cu o arhitectură surprinzătoare, elemente de mit provenite din puținele izvoare care au supraviețuit timpului, dintre care cel mai important este Popol Vuh (Cartea Sfatului sau Cartea Bătrânilor), precum și câteva codice, numite după orașele europene care le adăpostesc (Paris, Madrid, Berlin). Toate dovedesc existența unui sistem complex de guvernare, religie și artă, precum și realizări impresionante în matematică și astronomie.

Încercând să înțeleg mai multe despre această civilizație enigmatică, am decis să vizitez o parte dintre vestigiile rămase. Încă din avion m-au impresionat apele turcoaz ale Mării Caraibe care înconjoară „marea” de verde formată din jungla specifică acestei peninsule, iar când am coborât, m-a întâmpinat clima caldă și blândă, toate acestea, cred eu, contribuind la prosperitatea civilizației mayașe.

Istoria și cosmogonia lumii maya

Am început călătoria vizitând muzeele din regiune și am aflat mai multe despre istoria, religia și obiceiurile acestui popor.

Istoria civilizației mayașe este împărțită în trei mari etape de dezvoltare: preclasică, clasică și post clasică. În **perioada preclasică** (2000 î.Hr.–250 d.Hr.), se drenează mlaștinile și se dezvoltă agricultura și comerțul, se rafinează ceramica și apar primele orașe și clădiri cu rol ceremonial. **Perioada clasică** (250 d.Hr.–900 d.Hr.) reprezintă apogeul civilizației, unde progresul se observă la toate nivelurile: politic, social, artistic, științific etc. Apar orașele-state precum Tikal, Calakmut, Copan, Palenque și începe sculptarea sutelor de stele¹ care, precum niște borne, marchează trecerea perioadelor de timp, ajutând arheologii să deslușească cronologia evenimentelor istorice. Se practică o

¹ Stelele Maya (stelă la singular) sunt coloane înalte din piatră, sculptate pe una sau pe mai multe fețe cu figuri în relief și cu text hieroglific. Majoritatea stelelor Maya au fost probabil pictate viu în roșu, galben, negru, albastru și alte culori.

Codexul Dresden (fragment)
Foto: Alexandra Stancu, Noua Acropolă

agricultură sustenabilă prin culturi diversificate, folosind eficient potențialul diferitelor ecosisteme din vastul lor teritoriu. Astfel, timp de sute de ani au reușit să mențină un echilibru ecologic și să susțină o populație de multe sute de mii de oameni. **Perioada post clasică** (900–1697 d.Hr.) este caracterizată de abandonarea principalelor orașe, ca urmare a numeroaselor conflicte politice. O renaștere a avut loc totuși în estul peninsulei, odată cu întemeierea orașului Chichen-Itza, care timp de 300 de ani va fi cel mai important oraș din aria mayașilor. Civilizația maya se va stinge în secolul XVII, după 200 de ani de rezistență în fața invaziei spaniole.

Religia lor a fost profund ezoterică și influența aproape în totalitate viața mayașilor. Ei își explicau propria existență ca o manifestare a voinței zeilor, iar prin raportarea la sacru încercau să se apropie de aceștia. Astfel, ceremoniile, ofrandele și dansurile rituale făceau parte din viața lor de zi cu zi. Finalitatea străduinței de a desluși voința zeilor era trăirea în armonie cu Legile Naturii, pe care au încercat să le înțeleagă prin concepții duale: viață și moarte, bine și rău, lumină și întuneric, secetă și ploaie.

Cosmogonia maya recunoaște existența a 13 Ceruri guvernate de 13 Stăpâni absoluți ai lumilor superioare despre care nu știm foarte multe, însă este posibil să ne vorbească despre un trecut foarte îndepărtat al omenirii. Totodată, există și 9 lumi subterane guvernate de câte un zeu. Între aceste lumi se află Pământul, reprezentat de cei patru

Stelă mayașă
Foto: Alexandra Stancu, Noua Acropolă

Bacab (zeități din interiorul pământului și ai apei), care susțin lumea precum niște stâlpi, și care sunt asociați cu punctele cardinale în culorile corespunzătoare (nord-alb, est-roșu, vest-negru, sud-galben). Continuând ierarhia, în panteonul maya apar cei patru zei principali *Itzmana* (stăpân al Cerului), *Ixchel* (zeița Lunii), *Chac* (zeul ploii) și *Ah Puch* (zeul morții).

Chichen Itza – Noua minune a lumii

Am continuat călătoria vizitând situl arheologic **Chichen Itza**, unul dintre cele mai bine conservate orașe mayașe. Primul lucru care m-a uimit a fost natura abundentă din jur, o junglă foarte deasă, de unde se auzeau triluri de păsări care cuibăreau în copacii nu foarte înalți (solul stâncos nu le-a permis să se dezvolte prea mult). Astăzi, Chichen Itza face parte din cele „7 minuni noi” ale lumii, devenind un loc foarte popular, vizitat de peste două milioane de turiști anual. În trecut însă, era un centru de predare a filosofiei, a științei și a artei în general, creat cu scopul de a apropia cetățenii de sacru.

De cum am intrat în situl arheologic, **Marea Piramidă** mi-a acaparat toată atenția și parcă instinctiv m-am îndreptat spre ea. Aceasta are o înălțime de 26 de metri dispuși pe 9 niveluri și este susținută de o bază pătrată cu latura de 55,5 metri. Pe fiecare față a piramidei sunt centrate scări care duc spre templul din vârful piramidei. Scările de pe fațeta nordică au la bază două capete de șarpe. Această piramidă adăpostește o altă piramidă interioară, cu trepte pe fațeta nordică, care duc spre un templu unde se regăsește o statuie a lui *Chac Mool* (simbol pentru focul solar) și un tron în formă de jaguar, decorat cu pietre de jad. Cele două piramide se completează armonios: piramida exterioară este dedicată Soarelui și cunoașterii lumii vizibile, pe când piramida interioară este dedicată Lunii și cunoașterii lumii invizibile. Totodată, ele se armonizează și cu mișcările Pământului în jurul Soarelui, iar locul în care au fost construite nu este ales întâmplător. Datorită cunoștințelor avansate de astronomie și matematică, mayașii au plasat piramida la 18 grade față de nordul astronomic, astfel încât în timpul echinocțiilor să fie proiectată umbra unui șarpe care coboară din vârf spre bază. În această perioadă, șarpele cu pene, Quetzalcoatl-Kukulcan, devenise principala zeităte din panteonul lor.

Cu greu m-am desprins de impunătoarea piramidă și am ajuns într-o curte mare, împrejmuțată la nord și sud de două temple care produc un fenomen acustic interesant: dacă se strigă ceva cu fața la templul sudic, sunetul reverberează de-a lungul pereților până la templul nordic. La vest și est se află două ziduri cu niște cercuri aflate la o înălțime de câțiva metri, „coșuri” pentru **jocul de pelotă**, ce presupunea lovirea unei mingi de cauciuc și introducerea ei în aceste cercuri (lucru destul de dificil datorită greutății mingii și a faptului că jucătorii o puteau lovi doar cu cotul, genunchiul sau cu șoldul). Jocul avea un caracter

ritual, iar cele două echipe de jucători simbolizau aspectul diurn și aspectul nocturn, prin mișcarea lor imitând actul cosmic și forțele care mișcă Universul.

Pentru sacerdoți, înțelegerea Universului a fost o preocupare constantă, iar cunoștințele lor astronomice sunt impresionante: au reușit să prezică eclipsele, să calculeze ciclurile Lunii și ale planetei Venus, precum și rotația Pământului în jurul Soarelui la 365,2420 zile. Pentru aceste studii foloseau **observatoare astronomice**, iar cel pe care îl regăsim la Chichen Itza are o arhitectură asemănătoare cu cele moderne: formă circulară și ferestre înguste. Cunoștințele astronomice au fost completate de cele matematice și de dezvoltarea unui sistem de scriere, ce a permis măsurarea timpului și plasarea în timp a nenumărate evenimente istorice, mitice, rituale și cosmice. Convingerea că timpul era un proces ciclic a stat la baza creării unuia dintre cele mai complexe sisteme calendaristice. „*Observând Natura, au învățat că totul se naște, se dezvoltă și moare, pentru ca ulterior să renască. După fiecare ciclu, energiile trebuie să fie reînnoite pentru ca viața să continue.*”[1] **Calendarul sacru** sau lunar era compus din 260 de zile, cu o împărțire în 13 succesiuni a câte 20 de zile și avea un rol ceremonial. **Calendarul solar**, cu un ciclu de 365 de zile, era compus din 18 luni a câte 20 de zile, la care se adăugau 5 zile „nefastе”, cu rol de purificare. Fiecărei

Cădelniță cu spini ceiba
zona Dzibanche, Muzeul Maya Cancun
Foto: Alexandra Stancu, Noua Acropolă

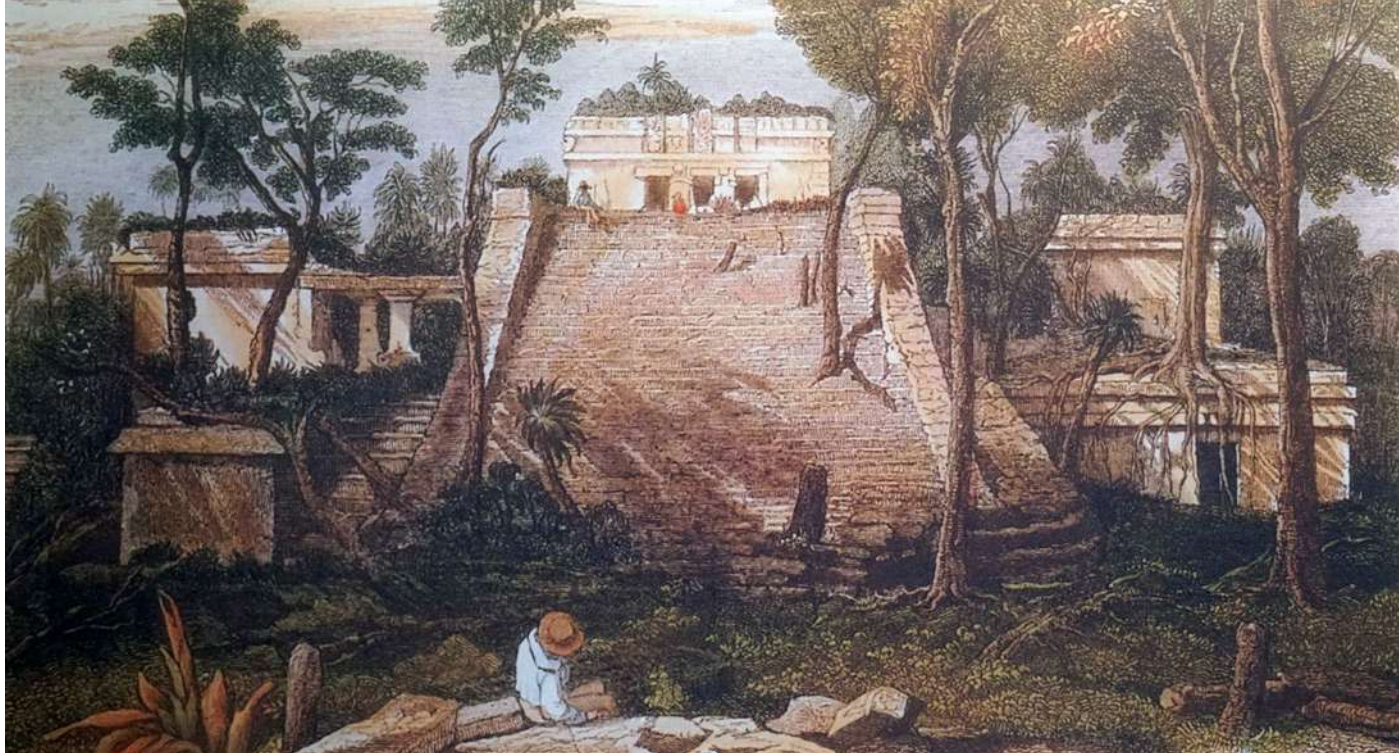

Observatorul astronomic, Chichen Itza
Foto: Alexandra Stancu, Noua Acropolă

zile îi era atribuită o zeitate și un număr, iar prima zi din fiecare lună era reprezentată de semnul aferent cifrei 0², pentru că reprezenta momentul în care această nouă lună începea să-și ocupe locul și să guverneze. Din combinația celor două calendare utilizate, cel sacru și cel solar, rezulta un ciclu de 52 de ani, care se tot repeta. Pentru a arăta cât de mult influențau aceste calendare viața socială, Mircea Eliade povestește că atunci când misionarii creștini i-au constrâns pe locuitorii unei localități să se convertească la creștinism și să accepte puterea suverană a Spaniei, aceștia au răspuns că doar peste doi ani calendarul permite o posibilă schimbare la nivel politic.[3] „*Pentru mayași timpul nu era o realitate pur statică, ci dimpotrivă, o entitate vie, organic implicată în existența naturală și supranaturală, a oamenilor și a zeilor.*”[4]

În jurul centrelor ceremoniale se locuia în case făcute din materiale efemere. Pentru mayași era important să dăinuie „inima” orașului, de unde se încărcau cu energie și inspirație pentru desfășurarea activităților exterioare. Când m-am reîntors în haosul orașului modern, am realizat cât de importat este să existe astfel de centre, prin care să ne putem raporta mai ușor la sacru și la tot ceea ce este mai presus de propria noastră supraviețuire.

2 Mayașii au rămas în istorie ca inventatorii cifrei 0

Tulum – singurul oraș mayaș de la malul mării

În ultima parte a călătoriei am vizitat ruinele orașul Tulum, precum și jungla deasă cu relief carstic, în care s-au format peste 10.000 de doline scufundate, alimentate cu apă subterană, numite *cenote*. Acestea aveau o mare importanță pentru mayași, fiind principala sursă de apă potabilă, dar și locul în care locuiau zeii lumii subpământene.

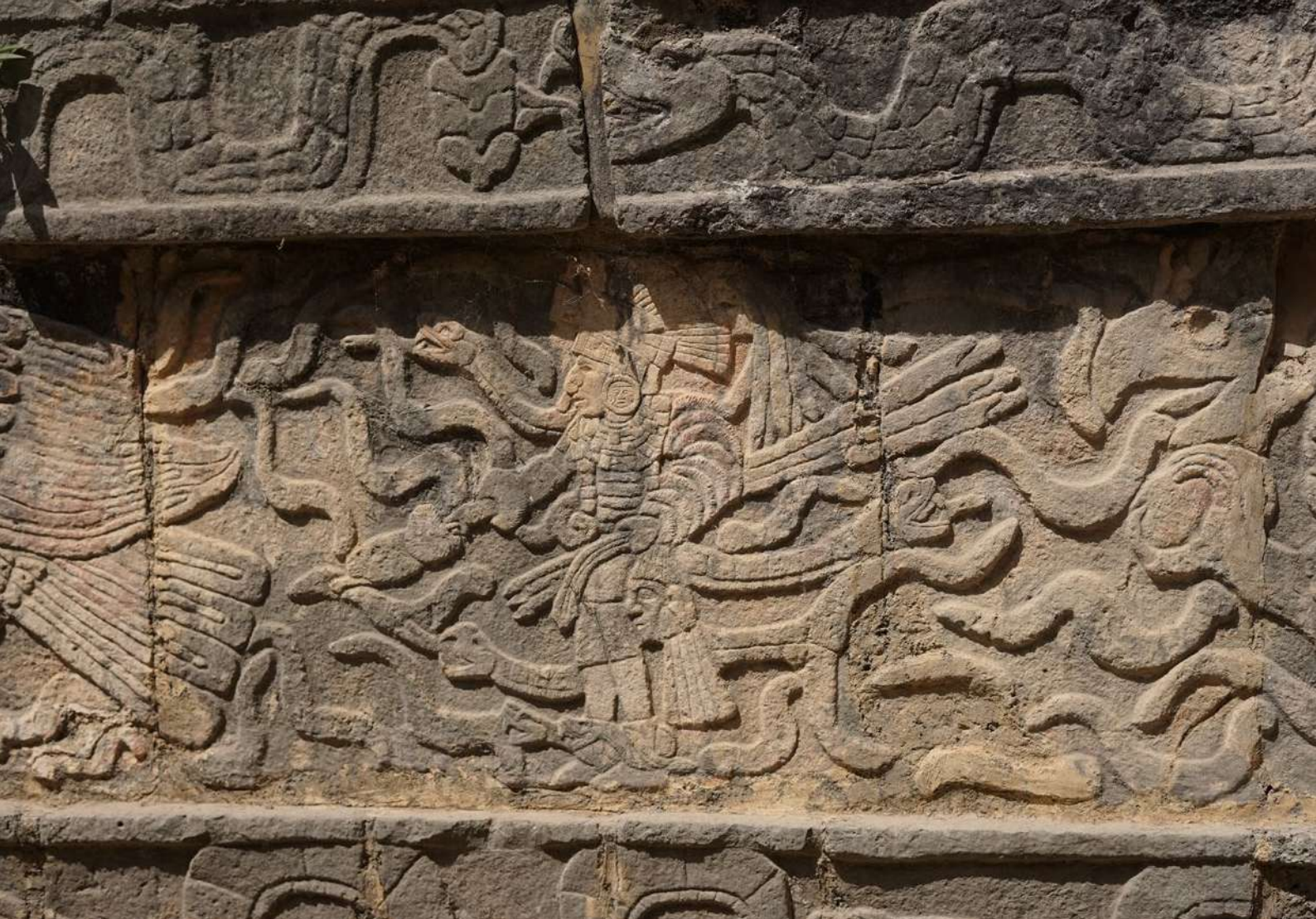
Tulum a fost un centru comercial foarte important pentru perioada post clasică, poziția sa geografică favorizând transportul bunurilor, atât pe mare cât și pe uscat. Ca la majoritatea popoarelor antice, agricultura se afla la baza sistemului de organizare, însă cultura maya se remarcă prin importanța mistică acordată acesteia. De exemplu, pentru ei porumbul era ca o ființă vie (avea și o zeitățe asociată, Yum Kaax), iar fiecare episod al cultivării sale era un prilej de ceremonie sacră. Totodată, ei considerau că omul celei de-a IV-a ere, din care făceau și ei parte, era creat tot din porumb.

În situl arheologic se regăsesc mai multe exemplare din arborele sacru *ceiba*, care impresionează prin mărția sa, simbol pentru unitatea dintre cer și pământ. Se spune că acesta putea să atingă cu ramurile sale cele 13 ceruri și că spiritul celor decedați urca de-a lungul lui până la nivelul pe care îl meritau, prin faptele săvârșite în viața pământească. De acest arbore cosmic sunt legate multe ritualuri, printre care și ceremonia agricolă străveche, numită *Valador* în limba spaniolă, pe care am avut șansa să o văd la ieșirea din sit. Ceremonia presupune tăierea unui copac într-o anumită zi a anului, amplasarea lui în piața publică și efectuarea dansului ritualic în jurul lui, timp de 4 luni, până la solstițiul de iarnă. De copac erau legați de un picior 4 tineri mascați în păsări, atârând cu capul în jos și care se învârteau pe ritmurile unei tobe bătute de al cincilea tânăr ce cânta și imita strigătul păsărilor. Acești „zburători” îi întruchipau pe anticii *Bacab* – susținătorii lumii.

Fațada edificiului principal din Tulum
tablou după o litografie de Frederick Catherwood
Foto: Alexandra Stancu, Noua Acropolă

Arborele sacru *ceiba*, Tulum
Foto: Alexandra Stancu, Noua Acropolă

Jocul de Pelotă

Foto: Alexandra Stancu, Noua Acropolă

Invocând ciclicitatea timpului, putem spune că mayașii au creat o civilizație uimitoare, au atins apogeul și au ajuns la forme superioare de cunoaștere, după care încetul cu încetul acestea s-au degradat și civilizația a apus. Cauzele care au dus la dispariția ei nu se cunosc cu exactitate. Este posibil să fie de natură politică, deoarece se cunoaște că în ultima perioadă au existat multe conflicte interne. Alte studii demonstrează cauze climatice urmate de distrugerii masive ale pădurilor, care au dus la epuizarea solului și implicat la decimarea populației. Toate acestea mă fac să mă gândesc cât de important este să nu trecem dincolo de susținabilitatea ecosistemului din care facem parte. În acest moment, deși natura și-a revenit, este din nou amenințată, întrucât anual sunt tăiate sute de mii de hectare de junglă, în scopul plantării culturilor mai profitabile și dispar mii de hectare de pădure de mangrove pentru a face loc hotelurilor de pe malul mării³.

Sunt multe enigme în jurul acestei civilizații, însă ce știm cu certitudine este faptul că mayașii, cu voință, cu intuiție și muncă, au creat o societate cu idealuri morale și filosofice înalte, iar moștenirea lor încă se păstrează. În prezent, sunt câteva milioane de locuitori nativi în Yucatan care, în ciuda problemelor sociale cu care se confruntă,

3 <https://www.globalforestwatch.org/dashboards/country/MEX>

trăiesc în armonie cu Natura, sunt mândri de cultura lor și nu au uitat bucuria unei vieți simple. Câștigătoarea premiului Nobel pentru Pace datorită activităților sale pentru drepturile populației indigene, Rigoberta Menchú, ne spune: „Noi, mayașii, suntem învățați încă de la o vârstă fragedă că nu trebuie să luăm niciodată mai mult decât avem nevoie pentru a trăi.”

La fel și noi, am puteam fi mai altruști și să respectăm Natura și toate ființele ei. La finalul călătoriei, am realizat cât de important este să studiem istoria civilizațiilor umane, pentru că doar cunoscând trecutul, putem planta pentru viitor, semințele unei lumi mai bune. 🌱

Note bibliografice

- [1] *** – *Calendarul Aztec*, Editura Noua Acropolă, București 2018
- [2] Campa, Mario Perez; Santos, Laure Sorelo – *The Mayas, the splendor of a great culture*, Editura Monclém Ediciones, Mexic
- [3] Eliade, Mircea – *Istoria credințelor și ideilor religioase*, Editura Polirom, Iași, 2007
- [4] Morretta, Angelo – *Miturile vechilor civilizații mexicane*, Editura Tehnică, București, 1998

La Campanella

Corina Munteanu

Mă întorc de la Sala Radio, unde am fost la un concert. Piese clasice pentru vioară, un solist remarcabil și o sală plină. De prea mult timp nu mai fusesem la o audiție, chiar dinainte de a se închide sălile, din cauză că multe alte lucruri zilnice mă acaparau și știam că nu mă puteam detașa de ele atunci când ar trebui. Dar acum a fost altfel, poate pentru că prima piesă din concert a fost Campanella, poate pentru că între timp am învățat să mă raportez în alt mod la timp și să nu mai amestec lucrurile.

Această piesă, Campanella¹, îi plăcea tatălui meu foarte mult când eram eu copil și o ascultam deseori împreună. Când am crescut însă, am uitat de ea, iar titlul și compozitorul nici nu cred că le-am știut vreodată. Așa că acum m-a luat complet prin surprindere și după primul moment, în care inima a încetat să mai bată, mi-am dat seama cu bucurie că după atâția ani, am recunoscut-o perfect. În general este o plăcere să ne întâlnim cu melodii cunoscute și iubite, să le lăsăm ca pe prieteni să ne intre în inimă și să ne vorbească direct de acolo. Dar să-mi revăd prietena din copilărie, așa, pe nepusă masă, și într-o apariție desăvârșită (pentru că nu e același lucru să ne auzim în căști și să ne întâlnim față în față)... a fost o mare fericire pentru mine.

Nu mai știu să spun când și cum a trecut timpul și nici în ce stare am ascultat această piesă și apoi pe toate cele care au urmat. Minte se opri din speculațiile ei, fusese scoasă din joc de la primele acorduri. Corpul tresălta în ritmul muzicii și chiar dacă din exterior se vedea doar un mic balans pe scaun, el dansa ca un copil în spațiul său interior. Iar sufletul...! În suflet revenise armonia. Acea claritate și simplitate, acea dulceață și blândețe pe care o mai regălesc doar în timpul excursiilor în natură... ca și cum tot ceea ce este suprapus, încălțit, tulbure în felul meu de a fi, în modul în care văd lumea, deodată se aliniază, se ordonează corect, se curăță și lasă să treacă lumina.

De multe ori m-am gândit ce este muzica și de ce suntem, noi oamenii, atât de legați de ea. Am încercat răspunsuri mentale, analitice, dar niciunul nu a avut atâta putere ca cel primit în timpul concertului de la Sala Radio, să se ridice deasupra celorlalte, ca fiind cel mai aproape de adevăr.

Muzica inspirată reduce distorsiunile proprii noastre ființe, abaterile de la forma ideală. Muzica îmblânzește. O melodie compusă cu har și ascultată cu atenția completă, trezește acordurile nemărginite ale sufletului, îndemnându-l să aspire la comuniunea cu infinitul. Pentru câteva ore, cât durează efectul unui concert, regăsim pe cărarea interioară nealterată, așteptându-ne perfecte și intacte, bunătatea, frumusețea, sacralitatea, armonia, corectitudinea lucrurilor și modestia inimii.

1 La Campanella (clopoțelul) este a treia parte – plină de armonie dinamică, ritm rapid și sunete absolut speciale și captivante – a concertului pentru vioară și orchestră nr. 2 opus 7, compus de Nicolo Paganini în 1826.

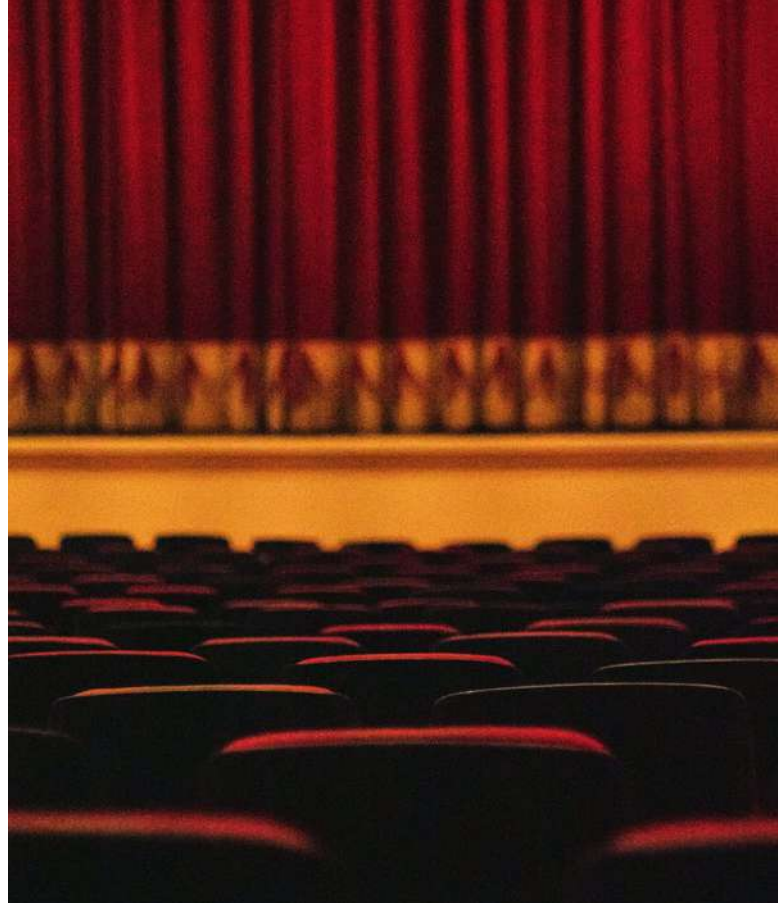
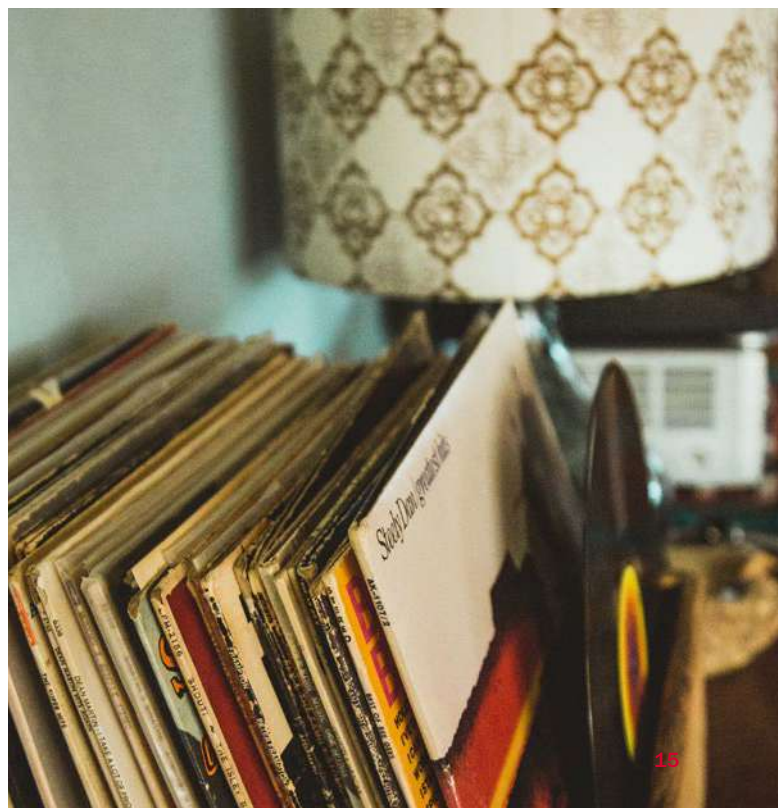
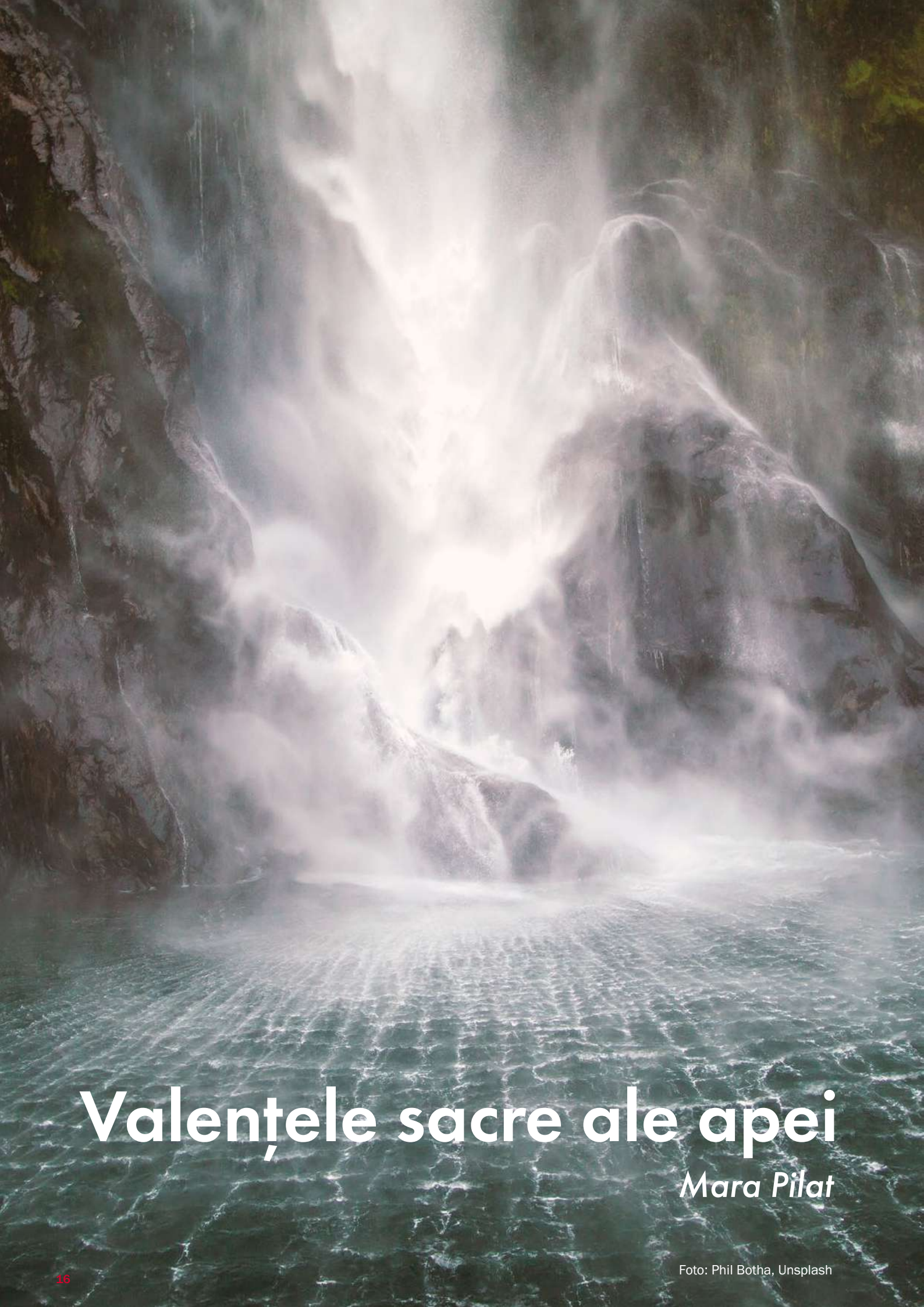

Foto: Sonder Quest, Unsplash

Pe de altă parte, această detorsionare a urmelor lăsate de cotidian și dezvăluire a felului nostru comun, uman, de a fi, dovedește o altă abilitatea a muzicii, aceea de a aduce împreună oameni diferiți și de a-i uni prin limbajul ei universal. Prin intermediul muzicii descoperim că suntem la fel, frați provenind din același spirit și din aceeași materie. Așa cum am simțit eu, la ieșirea din sala de concert, când s-a aprins lumina și m-am uitat în ochii necunoscuților de lângă mine și am regăsit privirea tatălui meu de când ascultam împreună La Campanella. ♪

Foto: Dane Deaner, Unsplash

Valențele sacre ale apei

Mara Pilat

Foto: Phil Botha, Unsplash

Apa este unul dintre elementele fundamentale ale lumii noastre. În absența ei, existența omului, a plantelor și a animalelor ar fi imposibilă. Apa susține toate ciclurile care întrețin Viața, iar primele forme vii pe Terra au apărut în apă. Având în vedere importanța ei, nu este de mirare că apa apare în miturile și tradițiile popoarelor de pretutindeni.

Noi ne-am obișnuit să o folosim atât de frecvent în activitățile cotidiene încât a ajuns desacralizată și este deseori privită ca un bun banal. Dar însăși prezența apei este un mister și o condiție esențială pentru susținerea vieții.

În mitologie, apa este asociată cu originea existenței. Multe cosmogonii o consideră principiul primordial, invocând un ocean al originilor. Apa ca masă nediferențiată reprezintă infinitatea posibilităților. Ea ascunde tot ceea ce nu are formă, toate semnele unei dezvoltări viitoare, totalitatea căilor de manifestare.

De asemenea, larg răspândit este și mitul apelor potopului, care amenință cu disoluția și permite reînceperea ciclului vieții.

În Egipt, apa a fost subiectul unui simbolism extins, deoarece era considerată însăși sursa de viață. Civilizația egipteană s-a dezvoltat datorită inundațiilor anuale ale Nilului, personificate de zeul Hapi. Pentru egipteni, toate lucrurile s-au ivit din apele primordiale ale zeului Nun, iar imaginea creației este un munte de pământ ieșind din valuri.

În India, Rig Veda preamărește apele ca purtătoare ale vieții, forței și purității. Mitul apelor prizoniere povestește lupta victorioasă a zeului Indra împotriva lui Vrta, balaurul uriaș care închidea apele în adâncul muntelui. Indra doboară balaurul cu temutul său tunet și eliberează apele care se îndreaptă spre mare. În cheie simbolică, lupta dintre Indra și Vrta marchează începutul unui nou ciclu și asigură regenerarea lumii: prinuciderea monstrului și eliberarea apelor se instaurează în lume o nouă realitate cosmică care afectează evoluția omenirii.

Popoarele germanice asociază apa cu ideea de origine. Primele pâraie ce se scurg primăvara la suprafața ghețurilor veșnice sunt strămoșii tuturor formelor de viață, deoarece ele se unesc pentru a forma un corp viu, cel al primului uriaș, Ymir, din care s-au născut ceilalți uriași, oamenii și chiar zeii înșiși.

În tradițiile ebraice și creștine, apa marchează începutul creației. Este mamă și matrice, obârșie a toate câte sunt, manifestarea transcendenței. Apare noțiunea de apă vie asociată cu eternitatea, deoarece cel care o bea dobândește nemurirea. Astfel, se prezintă ca un simbol cosmogonic, o poartă spre veșnicie, de vreme ce purifică, vindecă și întinereste.

Apa lustrală cu funcție de curățenie, apa sfințită, apa sacrală a unor fluvii, apa curativă cu funcție de vindecare, au făcut mereu parte din datinile populare.

Celții au fost fascinați de apă în toate manifestările sale. Există un întreg univers al miturilor și ritualurilor care

Foto: Etienne Parmenter, Unsplash

învăluiau mările, lacurile, râurile, izvoarele, chiar și fântânile și mlaștinile. Se aduceau ofrande acestora, constând în obiecte prețioase, bijuterii și arme. Druzii se serveau de apa lustrală pentru a îndepărta vrăjile rele. Faptul că apa țâșnea din pământ, aparent în mod spontan, era dovada prezenței unor forțe supranaturale, un fel de contact cu lumea de dincolo. Astfel au apărut altarele cu puteri curative în preajma izvoarelor și fântânilor. Și în ziua de azi, în majoritatea locurilor de pelerinaj se găsește o sursă de apă și o fântână, cărora li se atribuie calități tămăduitoare.

În majoritatea culturilor lumii, abluțiunea, cu rol de purificare, are un rol esențial. În religia islamică, rugăciunea rituală nu poate fi îndeplinită decât dacă cel ce se roagă s-a curățat prin abluțiuni rituale, a căror îndeplinire este statornicită de reguli minuțioase. În creștinism, apa botezului exprimă ideea unei noi nașteri, a unei reînnoiri.

În budism, apa este o ofrandă recurentă în temple și altare. Este în strânsă legătură cu simbolismul lunii, cu imaginea forței feminine, regenerative a universului. Contemplarea apei, stătătoare sau curgătoare, este un ajutor pentru meditație. În budismul zen, un lac liniștit este o metaforă pentru o minte purificată prin meditație.

Apa este un dar al cerului, din acest motiv este un simbol universal de fecunditate și fertilitate. Datorită apei, dăinuie viața.

În Egipt era un simbol al abundenței. În calitate de zeu al vegetației, Osiris era și zeul apelor Nilului. El era cel care lăsa râul să inunde anual câmpia din împrejurimi, lucru vital pentru cultivarea și fertilitatea pământului.

Foto: Alvis Taurēns, Unsplash

Amerindienii de pe coasta de nord-vest aveau cele mai însuflețite mituri legate de apă, deoarece marea a fost dintotdeauna principala lor sursă de hrană. Existau monștri în adâncuri, văzuți ca simboluri ale bogăției și aducători ai prosperității. Marea însăși era asociată cu rodnicia.

În tradiția iudeo-creștină, fluviile, ploile și roua aduc rodire și exprimă bunăvoința divinității. Asemenea locurilor sfinte, punctele în care se găsește apa au o importanță deosebită. Cele mai importante întâlniri au loc în preajma izvoarelor. Divinitatea este asemuită cu o ploaie de primăvară, cu o rouă dătătoare de viață. Apa potolește setea și hrănește.

Înzestrată cu puteri creatoare, purificatoare și aducătoare de rodnicie, apa este încununată ca simbol al vieții spirituale.

În tradiția iudeo-creștină, înțeleptul este asemuit cu o fântână sau cu un izvor: apa înțelepciunii se află în inima lui, iar vorbele lui au forța unui șuvoi.

În taoism, apa este emblema virtuții supreme: asemenea înțelepciunii, curge liberă și nestăvilită.

Pentru amerindieni, cascadele aveau o importanță aparte deoarece aici se concentrau forțele spirituale. Cascada simboliza victoria binelui asupra răului: forțele benefice se manifestă sub forma unei cascade triumfale.

În cheie psihologică, apa este simbolul spiritului, a puterilor nedesluite ale sufletului, a motivațiilor secrete și necunoscute. Multe persoane visează următorul vis: stau pe malul apei și pescuiesc. Apa cuprinde conținutul sufletului pe care pescarul încearcă să îl readucă la suprafață.

Păstrarea purității apei este esențială pentru viața omului. Utilizarea necorespunzătoare duce la efecte devastatoare: apa se poate degrada și poate răspândi boala tuturor ființelor.

Apei, fără de care viața nu ar fi posibilă, i-au fost acordate numeroase atribute și simboluri, care ilustrează importanța ei pentru existența oamenilor. 🌊

Bibliografie

- ADKINSON, Robert – *Simboluri sacre*, trad. de Oana Zamfirache, Editura Art, București, 2012
- CHEVALIER, Jean; GHEERBRANT, Alain – *Dicționar de simboluri, Volumul I (A-D)*, Editura Artemis, București, 1994
- ELIADE, Mircea – *Istoria credințelor și ideilor religioase, Volumul I, De la epoca de piatră la Misterele din Eleusis*, Editura Științifică București, 1991

Foto: Soliman Cifuentes, Unsplash

Symbolismul scarabeului

Ioana Marchiș

Scarabeu „de căsătorie” (Amunhotep al III-lea și Regina Tiye)
Muzeul Brooklin, New York, S.U.A.
Foto: Keith Schengili-Roberts, Wikimedia Commons

Gândacul scarabeu este o ființă fascinantă și surprinzătoare, unul dintre cele mai puternice simboluri pentru reînnoirea ființei umane.

Această mică insectă, care poate fi întâlnită și în pădurile de foioase de la noi din țară, a fost simbol al renașterii în cultura egipteană și chineză, dar și al puterii interioare, al noilor începuturi și al ciclului vieții. În taoism se consideră că „scarabeul își rostogolește bulgărele și în acest bulgăre viața se dezvoltă” (Secretul Florii de Aur).

Scarabeul împinge bulgărele de bălegar cu o putere ieșită din comun în raport cu dimensiunile sale (scarabeul rinocer poate susține pe partea dorsală până la de 850 de ori propria greutate). În acest bulgăre pe care îl formează și îl transportă cu picioarele posterioare, femela scarabeu depune un ou din care iese larva, care se hrănește cu conținutul bulgăreului.

Prin munca sa, scarabeul este asociat cu zeul egiptean Kepher, soarele de dimineață. În fiecare zi Kepher își îndeplinește nobila sarcină de a da naștere vieții, ridicând discul solar deasupra orizontului și re-creând lumea, în sens mitologic, cu fiecare nou răsărit.

Atum, zeul renașterii, creatorul a tot ceea ce există, are și el ca simbol, printre altele, scarabeul.

Totodată, această mică ființă este un simbol al omului în care se naște conștiința, discipolul. Scarabeul își petrece

cea mai mare parte a vieții târându-se pe pământ și împingând o greutate – asemeni omului în care începe să se nască, cu efort, conștiința. Dar tot el poate ajunge să își desfășoare încetul cu încetul aripile și să zboare spre cer, devenind din discipol inițiat. După cum apare înscris în templele egiptene: „Eu sunt Kepher, discipolul; când aripile mele se vor deschide, Eu voi reînvia.”

În China, pentru taoiști, aceste mici ființe herculeene reprezintă abilitatea și dibăcia în ceea ce aparent este lipsit de abilitate și dibăcie.

Scarabeul, o ființă atât de mică și aparent lipsită de importanță, vorbește despre adevăruri care guvernează viața, atât a oamenilor, cât și a naturii în general. Ne oferă ocazia de a constata că marile adevăruri sunt reflectate și în lucruri mici. Fiecare ființă are propriul său rol și contribuie la realizarea legilor naturii. Și omul este chemat să cunoască și să respecte aceste legi, dintre care legile morale sunt următorul pas pentru evoluția conștiinței umane. ♻️

Scarabeu (mormântul lui Tutankhamon)
Foto: Jon Bodsworth, Wikimedia Commons

Bibliografie

<https://www.britannica.com/topic/scarab#ref187426>
<https://www.noua-acropola.ro/scarabeul/>

CE PUTEM ÎNVĂȚA DE LA NATURĂ?

PARTEA ÎNTÂI

MIHAELA BRĂTUIANU

CÂND BEI APĂ, ATMINEȘTE-ȚI DE IZVOR.
— PROVERB CHINEZ

Natura nu este doar o ambianță, decorul în care trăim, mediul din care extragem elementele indispensabile vieții.

După cum a fost privită de mării înțelepți de-a lungul timpului, Natura este o mare ființă vie. Este greu să o cunoaștem și să o înțelegem pe deplin, datorită variatelor și complexelor ei forme de manifestare, dar acest lucru nu trebuie să ne împiedice să o respectăm și să-i fim recunoscători pentru tot ceea ce ne oferă, întrucât supraviețuirea noastră depinde de generozitatea ei: din ea ne extragem elementele indispensabile vieții.

În prezent, contactul omului cu Natura a devenit tot mai sporadic. Traiul nostru se petrece în locuințe, în clădiri de birouri, în mijloace de transport și uneori trec mari perioade de timp fără să vedem plante, animale, cerul sau stelele, uitând complet că suntem și noi una dintre infinitele forme de existență ale Naturii. Inteligența ei se poate observa pe de o parte în legile sale, care conduc mereu spre binele întregului, iar pe de altă parte, în armonia și perfecțiunea cu care își desfășoară toate procesele.

Filosofii stoici ne îndemnau să luăm mereu ca model Natura. Dar cum putem învăța de la Natură? „Împrietenindu-ne” cu ea, făcându-i loc și timp în viața, în mintea și în inima noastră. Natura are propriul său limbaj prin care ne transmite mesajele ei înțelepte. Dacă o observăm cu atenție, vom înțelege ce vrea să spună, căci în mod miraculos, fără a fi nevoie de cuvinte sau explicații, exemplul ei va fi cea mai bună carte de învățătură.

Apele de pildă, ne învață curgerea, mișcarea continuă, ritmul valurilor, supunerea stâncilor prin perseverență, modelarea pietrelor, ne învață să fim limpezi, clari și vioși. De la norii care călătoresc pe cer, uneori albi, lenți și pufoși, câteodată dăre albe nemișcate pe cerul albastru, alteori întunecați, rostogolindu-se cu viteză și cutremurând pământul, învățăm că lumea este efemeră, că totul vine și trece, atât bucuriile cât și tristețile, și că doar un suflet neîmpovărat de griji, călătorește prin viață rapid și ușor. Stelele ne vorbesc despre imensitatea lumilor, ne fac să privim în sus spre cer, să aspirăm spre lucruri înalte, dificile, deoarece în spatele scânteierii ce pulsează pe cerul nopții, se ascund mistere ce ne trezesc intuiții. Soarele ne învață generozitatea de a dăruia necondiționat lumină și căldură, ne dă un exemplu de constanță, de ritm, de fidelitate și energie neîntreruptă.

Regnul mineral

Considerate cele mai inerte forme de viață din natură, pietrele au fost utilizate dintotdeauna de oameni ca unelte, ca material de construcție, ca adăpost în peșteri sau pentru a aprinde focul cu ajutorul pietrelor de cremene. În timp, rolul lor funcțional s-a completat cu cel estetic: pietrele au început să fie cioplite și șlefuite, devenind opere de artă sau podoabe. Vechii înțelepți cunoșteau natura intimă a pietrelor și a metalelor și le alegeau pe cele mai potrivite

Pro
Terra

Foto: Christian Holzinger, Unsplash

pentru a fabrica amulete și talismane, iar prelucrarea pietrelor prețioase urmând utilizarea energiilor acestora, nu doar scopul decorativ.

Pietrele sunt foarte diferite ca duritate, ca opacitate, ca formă – unele sunt moi, sfărâmicioase, întunecoase, altele sunt tari, cristalizate, transparente – iar acesta este un indiciu al diversității ce rezultă din evoluția lumii minerale. Pietrele sunt vii chiar dacă, aparent, nu se mișcă. Prin rezistență, ele manifestă voința lor specifică de a fi. Mineralele au un destin, se supun legii ciclurilor și factorilor de mediu, se nasc din focul vulcanilor, trăiesc bătute de vânturi, spălate de ape, se dilată sau se contractă asemenea bătailor inimii, se topesc sau se evaporă prin sublimare și sfârșesc ca nisip.

Măreția munților ne inspiră prin statornicia și forța lor, dar avem ce învăța și de la pietricelele de pe malul mării: translucide și strălucitoare atunci când sunt în contact cu apa și luminate de soare, opace și comune atunci când sunt scoase din mediul lor, ne îndeamnă să alegem un mod de viață potrivit, care să ne pună în valoare calitățile umane și să ne confere strălucire și claritate.

Foto: Brad Weaver, Unsplash

Regnul animal

Faptul că animalele se supun inexorabil legilor naturii, le face să accepte firesc fiecare etapă a vieții lor, fără să se plângă, să obosească sau să se plictisească. Ele au o inteligență nativă, instinctuală, care le condiționează să reacționeze rapid în fiecare moment al vieții, să înfrunte situații noi depășind obstacolele, să-și îngrijească rănilor sau să-și apere teritoriul.

De la furnici și albine avem cel mai frumos exemplu de colaborare și de conviețuire în beneficiul întregului. Nu întâmplător, mulți filosofi, de la cei platonici la stoici, au considerat stupul drept model de organizare socială.

De la păsări putem învăța grija și efortul de a crește puii, precum și curajul și aspirația spre înălțimi. Efortul extraordinar al păsărilor migratoare, fidelitatea față de partener, bucuria de a cânta, sunt doar câteva calități ale acestor viețuitoare ce ne pot inspira cultivarea virtuților.

De la animalele domestice, putem învăța ușor ce înseamnă dăruirea și loialitatea. Companiile noastre patrupezi ne privesc cu admirație ca pe ființele perfecte spre care ar vrea să aspire. Simțim iubirea lor sinceră, necondiționată:

mereu ne doresc prezența, ne apără, ne urmează oriunde mergem și știu să ne aștepte cu o răbdare infinită.

Regnul vegetal

Plantele sunt ficele pământului și ale cerului și depind de amândouă. Domină toate mediile terestre, constituind cea mai mare parte din biomasa planetei, iar existența noastră pe Pământ li se datorează, deoarece fără fotosinteză ar lipsi oxigenul care permite supraviețuirea animalelor. De asemenea, ele stau la baza piramidei trofice, la originea resurselor energetice (combustibilii fosili) pe care se bazează civilizația umană și în plus, reprezintă materii prime pentru medicină. Noi conviețuim cu plantele, le cultivăm, le îngrijim, ne hrănim, ne îmbrăcăm și ne parfumăm cu ele. Datorită sacrificiului lor putem crea cărțile, care transmit peste veacuri înțelepciunea, putem construi case și mobilă, ne putem încălzi iarna. Cu toate acestea, le considerăm asemenea obiectelor: mute, imobile, utile în anumite scopuri sau doar decorative. Ritmul în care își desfășoară ele viața este mult mai lent decât al nostru și nu le putem percepe vizual mișcarea, dar asta nu înseamnă că nu sunt vii: plantele se adaptează foarte bine ritmurilor naturii, intră în repaus vegetativ iarna și își reiau ciclul activ al vieții, vara. Multe plante au un ritm circadian, în care își deschid corolele florilor ziua și le închid noaptea când

Foto: Annie Spratt, Unsplash

dorm, cu frunze desfăcute pe timp de lumină și care adoptă pe întuneric poziția pe care o aveau în timpul înmuguririi, răsucite și pliate de-a lungul nervurilor principale.

De la copaci putem învăța despre tenacitate, despre bucuria de a trăi o viață în acord cu anotimpurile, indiferent de locul unde ne-a fost sortit să creștem și în ciuda circumstanțelor schimbătoare. Forța lor de rezistență se combină cu cea de creștere: în timp ce rădăcinile îi fixează în pământ, ramurile se înalță către soare. Este atât de important să ne bazăm pe rădăcinile noastre, să cunoaștem de unde venim, ce este valoros în trecut și ce poate sta la baza creșterii noastre interioare... rădăcinile ne dau stabilitate și puterea de a rezista intemperiilor. Trunchiul ne învață că atunci când creștem trebuie să rămânem verticali și demni. Ramurile ne arată cât de importantă este flexibilitatea, care permite zăpezii să alunece de pe crengi, fără să le rupă. La fel și noi, putem traversa cărarea vieții fără să ne încărcăm cu tristeți, regrete, nemulțumiri, prejudecăți, păstrând doar cele câteva lucrurile importante care ne dau sentimentul de împlinire și bucurie, atât nouă cât și celor din jur. Copacii ne învață despre viitorul ascuns în sămânță, ca un vis mareț care devine realitate în zeci de ani de creștere falnică. Asemenea lor, să ne bazăm pe visurile noastre, să ne înălțăm mereu mai sus, urmând raza de lumină care străbate prin frunziș, pentru a ieși spre căldura soarelui. — *Va urma*

Foto: Michael Held, Unsplash

Foto: Jenny Love, Unsplash

Bibliografie

- GUZMAN, Delia Steinberg – *Filosofia pentru viață*, Editura Noua Acropolă, București, 2012.
- GUZMAN, Delia Steinberg – *Jocurile Mayei*, Editura Noua Acropolă, București, 2016.
- MANCUSO, Stefano, VIOLA, Alessandra – *Verde uimitor. Inteligența lumii vegetale*, Editura Art, București, 2018.
- WOHLLEBEN, Peter – *Viața secretă a copacilor*, Editura Publica, București, 2017.

Obiectivele de Dezvoltare Durabilă

Contribuția O.I.N.A.

Alexandra Stancu

Traducere după <https://www.acropolis.org/es/nueva-acropolis-y-los-ods/>

În anul 2015, Organizația Națiunilor Unite a adoptat Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, după un amplu proces de dialog, urmat de atingerea consensului între mai mulți participanți publici și privați. Acesta este cadrul de referință care facilitează comunicarea și parteneriatele, pentru atingerea celor 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) propuse¹. Noua Acropolă a aderat la apelul ONU, promovând necesitatea unei mai mari conștientizări a unității și a solidarității, pentru a ajuta la îndeplinirea acestora.

Prin activitatea noastră internațională, bazată pe filosofie, cultură și voluntariat, continuăm an de an să ne aducem contribuția la patru dintre Obiectivele de Dezvoltare Durabilă:

ODD 4 – Educația de calitate: contribuim la acest obiectiv prin programul nostru de studii și prin multiple activități filosofice și culturale. La nivel internațional, aceste activități reprezintă mai mult de 60% din totalul acțiunilor întreprinse. Prin programele noastre educaționale, accesibile pentru toate vârstele și susținute în peste 400 de orașe din întreaga lume, este promovată, printre altele, o nouă concepție despre Ființa Umană și despre Natură, prin care persoanele devin mai capabile să facă față adversităților și exersează în mod practic valori morale, precum solidaritatea și generozitatea. De asemenea, promovăm reflecția filosofică, inspirată din gândirea clasică orientală și occidentală și aplicată la situațiile actuale prin care trece omenirea.

ODD 15 – Viața terestră: în fiecare an, desfășurăm peste 600 de activități ecologice pentru a proteja, restaura și promova utilizarea durabilă a terenurilor. Ne-am alăturat inițiativei Națiunilor Unite pentru restaurarea ecosistemelor², precum și zilei Internaționale a Mamei-Pământ³. Totodată, recuperăm tradiții ancestrale care permit reeducarea ființelor umane în relația cu Mama-Pământ.

ODD 16 – Pace, justiție și instituții eficiente: cultivarea unei culturi a păcii este baza tuturor activităților noastre și muncim pentru dezvoltarea abilităților personale, necesare obținerii mai întâi a păcii interioare, ca punct de plecare pentru îmbunătățirea conviețuirii în mediile în care trăim. Promovăm respectul pentru demnitatea umană și diversitatea culturală, pentru fraternitate și solidaritate.

ODD 17 – Parteneriate pentru realizarea obiectivelor: prin formarea de parteneriate relevante, putem lucra împreună pentru a crea o lume mai bună, comunități mai puternice și pentru a îmbunătăți condiția vieții personale.

Ca organizație cu caracter filozofic, credem că tot ceea ce unește ființele umane merită să fie dezvoltat, susținut

1 Fără sărăcie; fără foamete; sănătate și bunăstare; educație de calitate; egalitate de gen; apă curată și sanitație; energie curată; muncă decentă și creștere economică; industrie, inovație și infrastructură; reducerea inegalităților; orașe și comunități durabile; consum și producție responsabile; acțiuni climatice; viața acvatică; viața terestră; pace, justiție și instituții eficiente; parteneriate pentru realizarea obiectivelor

2 <https://www.decadeonrestoration.org/about-un-decade>

3 <https://www.un.org/en/observances/earth-day>

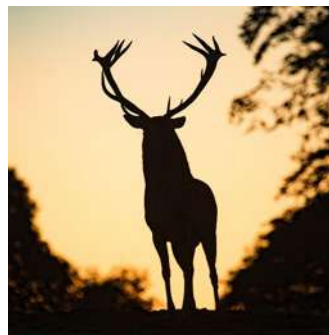
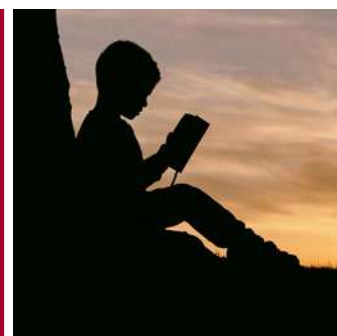

Foto: Diana Parkhouse, Kraken Images, Aaron Burden și Alonso Reyes, Unsplash; sigle ODD: O.N.U.

și consolidat. ODD-urile oferă tuturor celor care lucrează la rezolvarea problemelor complexe cu care se confruntă în prezent umanitatea, oportunitatea de a avea un limbaj comun. De asemenea, a venit timpul ca, înaintea apariției marilor crize cărora trebuie să le facă față noile generații, să construim punți și alianțe pentru a ajuta mii de oameni aflați în nevoie. Președintele Internațional al OINA, Carlos Adelantado Puchal, ne spune: „Fiecare moment istoric și fiecare epocă au propriile provocări, și pentru fiecare problemă poate fi găsită soluția adecvată. Pentru a înfăptui o societate mai justă și o lume mai umană, este necesară aprecierea fiecărui individ.”

Efortul auto-formării este esențial pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă, deoarece încurajează simțul responsabilității personale și îndeamnă indivizii și comunitățile să aibă stiluri de viață mai sustenabile. ♡

Noua Acropolă din România Contribuția la ODD

Mihaela Brătuianu

Obiectivul de dezvoltare durabilă 04 – Educație de calitate

Noua Acropolă Iași organizează la Muzeul „Poni Cernătescu” o serie de conferințe pe teme de filosofie, cultură, psihologie sau simbolism precum: „Harap Alb – o călătorie inițiatică”, „Ce facem cu inima și mintea?”, „Arhetipuri feminine și masculine”, „Omul și Natura – o privire filosofică asupra ecologiei”, „Giordano Bruno – despre curaj”, „Siddharta Gautama Buddha – cauzele durerii și cum o putem învinge”.

Voluntarii din Noua Acropolă Oradea au realizat în acest an numeroase ateliere de pictură pe basoreliefurile, la mai multe manifestări publice din oraș. Micii sau marii participanți, au putut să-și exerseze talentul și îndemânarea artistică, învățând totodată care este semnificația basoreliefurilor pictate și descifrând simbolismul lor. Arta și frumosul ne pot învăța și înnoia.

Un grup de membrii din Noua Acropolă București au organizat în acest an o excursie culturală la Palatul Brâncovenesc de la Mogoșoaia. Cunoașterea istoriei și a personalităților care au marcat cultura noastră este importantă, pentru a recunoaște valorile care au stat la baza realizărilor remarcabile și pentru a căuta să le păstrăm și să le transmitem generațiilor viitoare.

Obiectivul de dezvoltare durabilă 15 – Viața pe pământ

Noua Acropolă Constanța organizează periodic acțiuni de voluntariat ajutând la amenajarea și întreținerea adăpostului pentru câini al Fundației Noroc. În acest an în luna aprilie, voluntarii noștri au amenajat curțile de joacă

ale câștelor, au întins pietriș, au plantat copaci și, bineînțeles, s-au bucurat de compania și afecțiunea patrupezilor.

Voluntarii acropolitani din Constanța organizează periodic acțiuni de ecologizare a siturilor arheologice din centrul istoric al orașului, participând astfel la conservarea vestigiilor istorice cu o vechime de peste 2400 de ani.

În fiecare an, Noua Acropolă participă la aniversarea Zilei Mondiale a Pământului – 22 aprilie, prin acțiuni ce contribuie la cunoașterea și protejarea Naturii. În acest an, Noua Acropolă Timișoara a organizat o plimbare educativă în Parcul Botanic. Pe baza materialelor primite și a explicațiilor, s-a realizat un atelier de recunoaștere a

arborilor prezenți în parc. S-a dorit să fie o reconectare cu Natura, în mijlocul orașului, pentru a învăța să o regăsim în fiecare zi în jurul nostru.

Noua Acropolă București a organizat în luna mai a acestui an o acțiune de educație ecologică cu copiii de la Școala Gimnazială din Sălchioara, județul Ialomița. Copiii

au realizat obiecte din materiale reciclabile și au plantat flori și arbuști în curtea școlii.

Obiectivul de dezvoltare durabilă 17 – Parteneriate pentru realizarea obiectivelor

Voluntarii din Noua Acropolă Cluj-Napoca participă periodic la acțiuni de ajutorare a persoanelor defavorizate, alături de Asociația „O masă caldă”, gătind mâncare pentru 200 de beneficiari.

Noua Acropolă București are un parteneriat cu Centrul de Refugiați din Ucraina „Edmond Nicolau” unde voluntarii noștri ajută cu donații de alimente și produse de igienă, jucăriile și dulciuri pentru copii, dar și participă la amenajarea centrului, montând în vara aceasta 22 plase contra insectelor.

Un alt parteneriat la care Noua Acropolă București contribuie de trei ani este cel cu Samusocial din România (Serviciul pentru Ajutor Mobil din România), ce are în vedere colecte periodice de alimente, produse de igienă, haine, rechizite, jucării, destinate persoanelor defavorizate, fără adăpost și familiilor lor. ♡

Originea denumirilor România și Valahia, între Orient și Occident

Paula Dron

Veche încăpere țărănească, România
Foto: Adrian „Rosco” Stef, Unsplash

Dreapta: Stema Valahiei, 1700
Foto: Wikimedia Commons

Luăm la braț istoria și lingvistica într-un nou exercițiu de explorare al trecutului, ce ne va folosi pentru a ne așeza mai bine prezentul. Așa cum istoria civilizației, a națiunii noastre, pendulează între Orient și Occident, și numele pe care acest spațiu l-a luat de-a lungul secolelor a pendulat între două denumiri reprezentative: Valahia și România. Iar de la bun început, pentru a percepe mai bine această balanță în care ne situăm, este de bun augur să menționăm că primul termen a fost folosit preponderent doar de cei din exteriorul actualului teritoriu românesc, pe când al doilea, a fost creat și utilizat de autohtoni.

Cum ne numeam noi?

Denumirea de România provine din substantivul român, care la rândul său își are originea lingvistică în latinescul romanus, locuitor al Romei (sau râmlean, formă veche pentru roman). Cu acesta din urmă, trimiterea către Roma devine firească, iar de vom urmări firul poveștii până spre izvorul ei, vom ajunge în cele din urmă la mitul lui Romulus, fondatorul legendar al cetății și primul ei rege. Continuând celălalt fir, al lingvisticii, vom descoperi rădăcini arhaice, majoritatea făcând trimiteri la limba etruscă, civilizație ce a precedat-o pe cea romană. Derivatele pe care le putem aminti sunt Roumon sau Roumen, un presupus nume vechi al actualului râul Tibru, în preajma căruia s-a clădit orașul Roma, și Ruma, denumire pentru familii sau spații geografice ale orașului, cu origine incertă. Odată cu edictul lui Caracalla și cu întinderea fulgerătoare a Imperiului Roman, numele de Romanus va deține o preponderență și o greutate tot mai mare și dincolo de zidurile Romei. Secole mai târziu, pe teritoriul ce va fi oficial numit România, începând cu 1866 și cu proclamarea ca regat, această denumire cu moștenire romană, ca emblemă a identității culturale și a unității naționale, va înlocui termenul de Valahia folosit aproximativ din secolul XIII. Iar în paralel, în urma simbiozei lingvistice dintre slavă și latina târzie valahă, după anul 1000 limba pe care astăzi o numim „română” începe să-și arate primii muguri.

Cum ne numeau ei?

Denumirea de Valahia, la rândul ei, provine din substantivul valah. Iar destinul acestui nume (sau în alte forme vlah, valh) a avut aceeași călătorie difuză prin diverse areale geografice, în genere folosit pentru desemnarea popoarelor latine. Se presupune că originea acestui cuvânt rezidă în walh sau walah, de origine germanică, utilizat de germanici pentru a denumi tribul celtic din sud-estul Galiei, Volcae (în latină) sau Volcii, vecin cu ei. Ulterior, după ce Galia a fost integrată în Imperiul Roman, această formă de a semnală „străinii”, „cei care nu erau germani”, a fost folosită pentru populația proaspăt romanizată și apoi

pentru toți romanii sau vorbitorii de limbă latină. Este de remarcat faptul că acest nucleu walah sau volcae ajunge să fie cuprins și în diverse nume de regiuni geografice, urmând botezul lingvistic originar al germanicilor pentru arealul fostului Imperiu Roman: nordul Italiei și Franța vor fi numite Welschland, scandinavii numesc Italia Valland, iar polonezii Wloch. Apar reprezentări lingvistice ca țara Valonilor în Belgia (cu locuitori vorbitori de limbă franceză), Valois pentru partea de nord a Franței și Wales în Marea Britanie, alături de alte toponime conținând „Welsch”, „Walsch”, „Walchen”. În urma migrațiilor triburilor germanice către est, termenul este preluat de slavi și mai târziu de greci și răspândit în Europa Răsăriteană ca un nume obișnuit pentru populația romanizată din Balcani. Astfel, slavii vechi, începând cu secolele IX și X d.Hr., ajung să denumească populația romanofonă de la nord de Dunăre ca vlah, vloh sau valh. Cu timpul, termenul se încetățenește cu semnificații locale ca păstor, păstorit, plugar, nomazi, cioban (cu referință la turcescul çoban, folosit de albanezi, ca sinonim al lui vllah) trimitând la îndeletnicirile cele mai întâlnite ale vlahilor, creșterea oilor. În spațiul românesc, spre mijlocul secolului XIX, termenul valah a fost înlocuit cu român, pentru a renunța la aspectul defăimător pe care îl căpătase, dar mai ales pentru a susține conștiința unității de limbă și de națiune ce începuse să înflorească în acea perioadă.

În concluzie, atât Valahia, cât și România, sunt doi termeni ce trimit la o moștenire romană milenară, pe care o împărtășim cu toate popoarele influențate civilizațional de Roma și la o istorie îndelungată și tumultuoasă a acestei insule latine de la Porțile Orientului. Iar aceste legături lingvistice pe care le avem cu o majoritate a Europei pot doar să ne ofere un imbold în plus pentru a descoperi mai în profunzime aceste culturi, alături de a noastră și pentru a ne servi drept inspirație pe mai departe. 📖

Bibliografie

- Neagu Djuvara – *O scurtă istorie ilustrată a românilor*, editura Humanitas, București, 2019.
- Neagu Djuvara, (coord.) – *Aromânii, istorie, limbă, destin*, editura Humanitas, București, 2012.
- T. Hagî-Gogu – *Romanus și Valachus sau ce este romanus, roman, român, aromân, valah și vlah*, București, 1939.

Thales din Milet

Corina Munteanu

Thales din Milet a fost un filosof grec presocratic, unul dintre cei șapte înțelepți ai lumii antice. Se consideră că a fost fondatorul filosofiei grecești și a Școlii Milesiene, dar și părintele științelor, deoarece a adus în Grecia cunoștințe despre geometrie din Egipt, despre astronomie din Babilon și a dat răspunsuri la întrebările despre natura Universului care luau în considerare doar realitatea, nu și mitologia. Thales a fost cel care a intuit pentru prima dată că multiplul se poate reduce la unitate și a prezentat noțiunea de element primar al materiei, substanță fundamentală din care s-a format totul. Pentru el, aceasta era apa, rădăcina a vieții și a sufletului, putere infinită a naturii vii.

Iată câteva vorbe înțelepte atribuite lui:

Cel mai frumos lucru este Cosmosul, căci el este opera Divinității.

Cel mai mare este spațiul, căci el cuprinde totul.

Cel mai iute este gândul, căci el fuge în toate părțile.

Cea mai tare este necesitatea, căci ea domnește peste toate.

Cel mai înțelept este timpul, căci el află totul.

Ce este greu? Cunoașterea de sine.

Ce este ușor? A da sfat altuia.

Ce este Divinitatea? Ce nu are nici început, nici sfârșit.

Omul și Eternitatea
Foto: Patrick Schneider, Unsplash

Cine este fericit? Cel ce are un trup sănătos, un spirit ingenios și o personalitate educată.

Cum putem trăi o viață mai bună și mai dreaptă? Să ne ferim să facem ceea ce dojenim la alții, să ne amintim de prieteni, fie ei prezenți sau absenți, să nu ne mândrim cu înfățișarea noastră și să ne străduim să avem o purtare frumoasă. ♡

Bibliografie

Diogene Laertios, *Despre viețile și doctrinele filosofilor*, Ed. Paideia, București, 1998

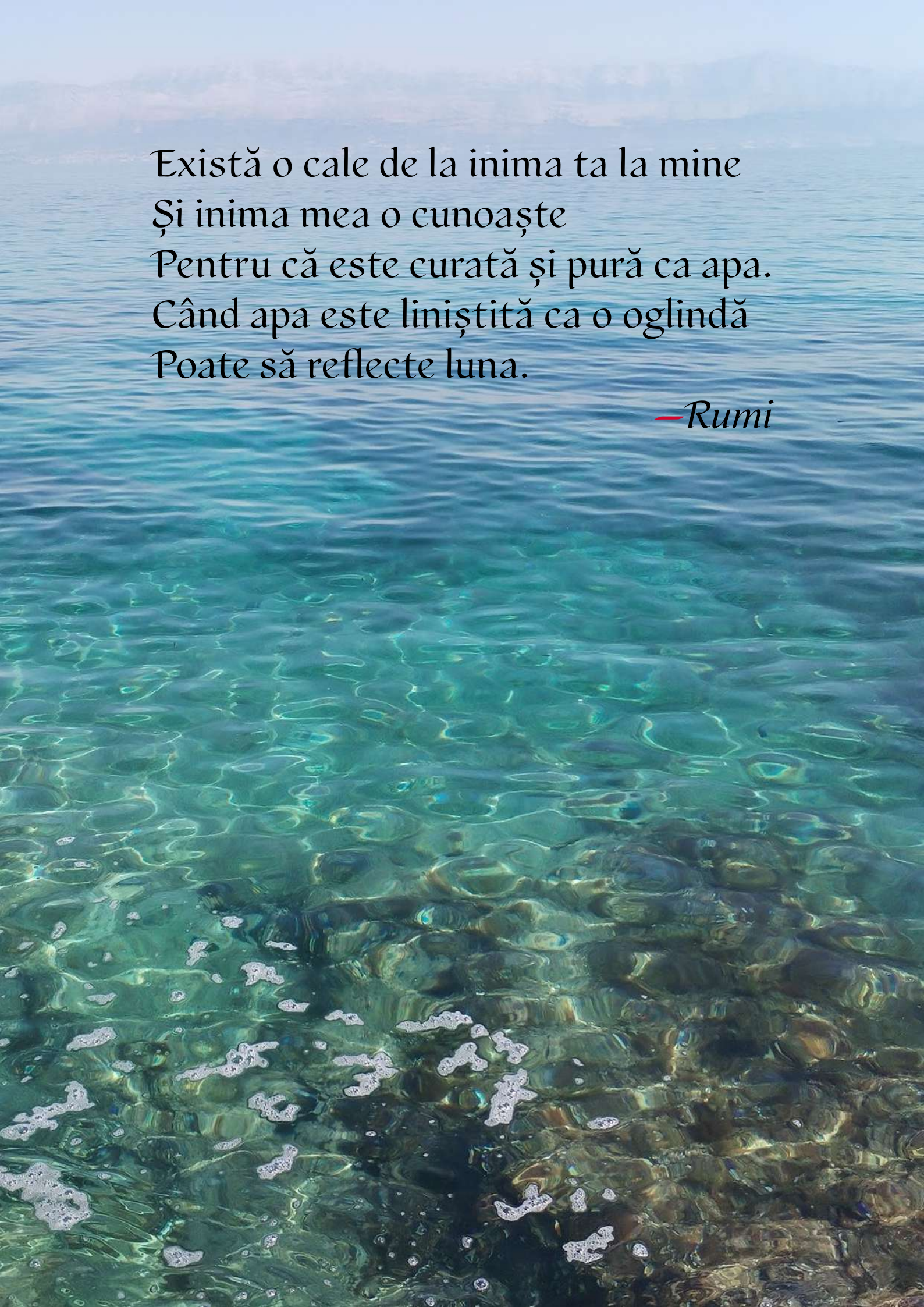

Piramidă
Foto: Eugene Tkachenk, Unsplash

Atelier de pictură pe basoreliefuli

Informații și înscrieri: **0731 371 249**

Există o cale de la inima ta la mine
Și inima mea o cunoaște
Pentru că este curată și pură ca apa.
Când apa este liniștită ca o oglindă
Poate să reflecte luna.

—Rumi